Írta: Jancsó Badacs Károly
2017. május 08. hétfő, 12:47 -

Az utóbbi év európai politikai és társadalmi színtere attól a vitától hangos, hogy az uniós politikusok és vezetők képviselik-e vagy nem az unióba tömörült népek és nemzetek akaratát, nézeteit, igényeit. Mivel az egész kontinens e vitától visszhangzik, és markáns érvek és ellenérvek feszülnek egymásnak e témában, az unió elvi állapotának politikai és társadalmi életben kiütköző tüneteit vesszük górcső alá, különösen a népnemzeti létre való tekintettel.

Vox populi vox Dei – A nép szava Isten szava. E gondolat először Alcuinusz 798-ban Nagy Károlynak írt levelében jelenik meg. A nagy frank–germán uralkodó a Nyugat atyja, az Európai Unió szellemiségének panteonjában méltó helyet foglal el. Az unió egy díjat nevezett el róla. Díjat, melyet fiatalok kapnak, akik olyan projektet dolgoznak ki, mely révén tevékenyen hozzájárulnak Európa fejlődéséhez. Ez a Nagy Károly-díj. Nyugat-Európa máig tartó erejének sarokköve, Nagy Károly személye előtt e levél szerint ismeretes volt a gondolatmenet, mely a népet az Isten tribunusának, az Isten kürtjének tartja. Ám közelebbről megvizsgálva azt, hogy Alcuinusz miként tálalta e gondolatot Nagy Károlynak, meggyőződhetünk arról, hogy Alcuinusz nem épp a nemzedékek bölcs tapasztalatát akarta tolmácsolni az akkori ismert világ urának. Alcuinusz ekként fogalmazott: „Ne hallgasson azokra, kik azt állítják, hogy a nép szava az Isten szava, hiszen a tömegek vadsága mindig nagyon közel áll az őrültséghez.” Hogy ez óvó tanács megértésre lelt-e Nagy Károly tudatában vagy nem, az egy külön tanulmányt is megérdemelne, ám az Alcuinusz által közölt óva intés jól példázza korunk európai uniós politikumának magatartását is. Az európai politikai irányzatok galaxisában minden tarkaság és sokszínűség ellenére két irányzat, gondolatiság rajzolódik ki. Európában jelen van a nép szavára figyelők és aszerint politizálni igyekvők tábora, legyenek azok szocialisták, néppártiak, liberálisok, nacionalisták, és jelen van a nép hangját kevésbé számba vevő, új európai tömegeket, európai népet kialakítani akarók tábora. Sőt e két gondolatiság egymásnak feszülését élhetjük meg nap mint nap. Az egyik nézet képviselői a visegrádi négyek országai is, kik – A nép szava Isten szava – már a Nagy Károly-i időkben is vitatott nézet mentén próbálják mívelni uniós politikájukat.

Elsősorban amiatt is, mert választóik nagy részének véleményét hangoztatják az európai politikai színtéren az uniós ügyek vitatájában. A V4-es formátum politikailag is kiáll a közép-európai gondolatiság mellett és így hirdeti azt. Ennek révén közép-európaiságunk az összeurópai értékrend sarkalatos részévé vált. Ezt figyelmen kívül hagyni az uniós Európában többé már nem lehet. Próbálkozások lennének erre, ám azt a minél erősebb integráció pártján lévők már nem cselekedhetik, mivel az ilyen direkt figyelemmegvonás és a közép-európaiság bagatellizálása az európai szuperállam kiépítésének projektjében nagy öngól lenne részükről. Kell, hogy foglalkozzanak velünk. Ilyen súlya van most a visegrádi négyek által politikailag

képviselt közép-európai gondolatiságnak, melynek „A nép szava az Isten szava” lehetne a mottója. Logikus, hogy ha a „Vox populi vox Dei” eszme képviselve van az unióban, akkor az alcuinuszi gondolatiság, mely óva int az előző eszmétől, szintén jelen van az összeurópai eszmei ringben. Az eredeti alcuinuszi gondolat a nép szavát a Nagy Károlynak írott levélben nem isteninek, de szinte egy alantas, nem éppen követésre méltó véleménynek tartotta. A ma Európájában jelenlévő alcuinuszi gondolatiság szintén nem a nemzetek hangját követő Európát tartja szem előtt, de az irányításra ítélt tömegek Európáját. Nem az öntudatos nemzetállamok közös Európái Unióját, hanem az Európa országaiban élő tömegek, már-már névtelen tömegek unióját. Nagy valószínűséggel e tömegek kialakítását. Ezen eszme politikai képviselői bontják el fokozatosan a hagyományos nemzetállamok szuverenitását, hogy helyet nyerjenek az európai szuperállam kiépítéséhez az arra szánt területen az öreg kontinensnek nevezett Európában.

A nép szava Isten szava, így az Isten alkonya a nép alkonya is. E képlet az alcuinuszi eszme zászlóvivői között ismert. A régi nemzetállamok rendjében a hit fontos tényező. Az Isten, azaz a hit hanyatlása, gyöngítése a nemzet és a nemzetállamok gyöngítését is jelenti. A visegrádi négyek három országában a kommunista múlt üdvtelennek tartott hatása volt okozója azon jelenségnek, hogy a nemzetek jobban megőrizték az Istenbe vetett hitüket, mint az uniót alkotó más országok nemzetei Európában. Miért a kommunista múlt révén éppen? Azért, mert a köznép részére a hit a vallás belső megélése épp amiatt erősödött, mert azt a kommunista államhatalom a közéletből irtani akarta. A köznép erre a közéletből kiűzött vallást a lelkébe és szívébe menekítette. Az ellenállás egyik legkézenfekvőbb, csöndes és egészséges formája volt ez. A demokrácia beköszöntével Európa ezen részében mintha levegőhöz jutott volna, úgy bizsergett fel az elfojtott hitélet. Ez alól csak Csehország kivétel, mivel ott a hittől való elhajlás négy-ötszáz éve, még Husz János és az őt követő huszita korszak hatására zajlott le.

Ám a V4-ek többi országában, Magyarországon, Szlovákiában, Lengyelországban a vallás fáklyának nem száradt gyökere a századok folyamán és a kommunista hatalom tobzódása által az emberek csöndesen ellenálló lelkében csak erősödni tudott. Ez az ellenállás nem adatott meg az Európai Unió ma döntéshozó nemzeteinek, mert ők a szabad Európában a vasfüggönyön túl élték további sorsukat. Ott ahol a vallási hovatartozás nem volt perzekúció tárgya. A vallást mindenki szabadon gyakorolhatta, vagy hagyhatta is el. Szabadon áramolhattak új eszmék, nézetek és vallások az akkori szabad Európában.

A nemzetet képező egyén lelkében a vallás szerepe gyöngült, nem képezett olyan támasztékot, olyan karót mint a vasfüggöny innenső részén élő nemzet egyénének, amelyre akár mint a vihartól tépázott szőlőtőke felkapaszkodhatott. A vasfüggönyön bévül „nálunk” a vallás egyén

számára való felértékelődése össztársadalmi jelenség volt, mint ahogy a vasfüggönyön túl a szabad Európában pedig a vallás egyén számára való elértéktelenedése volt össztársadalmi jelenség. Ezért az európai tömegek szuperállamát megalkotni akaró, főleg nyugat-európai politikai eszmecsoportok nem tudják és nem fogják teljes értékűen megérteni a visegrádi négyek által képviselt közép-európaiságot, mely nemzetben és Istenben gondolkodik. És ezért nem tudjuk és nem fogjuk teljes értékűen megérteni azt az alcuinuszi gondolatiságot itt a visegrádi négyek országaiban, hogy egy ország, egy közös politikai hatalmi egység kiépítése érdekében lemondhat nemzeti és nemzetmegtartó értékeiről, akár még az Istenről is.